

Міністерство освіти і науки України
Національний технічний університет
«Дніпровська політехніка»

Кафедра екології та технологій захисту навколишнього середовища

СИЛАБУС
навчальної дисципліни
«Організація управління в екологічній діяльності»

Галузь знань	18 Виробництво та технології
Спеціальність	183 Технології захисту навколишнього середовища
Освітній рівень.....	бакалавр
Освітньо-професійна програма	«Технології захисту навколишнього середовища»
Статус	нормативна
Загальний обсяг	7 кредитів ЄКТС (210 годин)
Форма підсумкового контролю	іспит
Термін викладання	4-й семестр
Мова викладання	українська
Викладачі	доц. Кулікова Дар'я Володимирівна, ст. виклад. Рудченко Андрій Геннадійович

Силабус призначено для допомоги опанування студентом навчального контенту з дисципліни, підготовки та проходження контрольних заходів.

Опис навчальної дисципліни.

Назва: «Організація управління в екологічній діяльності»

Код: Ф11

Галузь: 18 «Виробництво та технології»

Тип: Нормативна

Кількість встановлених кредитів: 7

Курс: 2-й

Семестр вивчення: 4-й

Рівень вищої освіти: Бакалавр

Кількість годин: 210

Викладачі:

- Дар'я Володимирівна Кулікова, к.т.н., доцент, доцент кафедри екології та технологій захисту навколишнього середовища, тел. (056) 756-00-16, kulikova.d.v@nmu.one, <http://ecology.nmu.org.ua/ua/Personal/Kulikova.php>
- Андрій Геннадійович Рудченко, старший викладач кафедри екології та технологій захисту навколишнього середовища, тел. (056) 754-00-16, rudchenko.a.g.@nmu.one, <http://ecology.nmu.org.ua/ua/Personal/Rudchenko.php>.

Результати навчання. Знати сучасні теорії, підходи, принципи екологічної політики, фундаментальні положення з біології, хімії, фізики, математики, біотехнології та фахових і прикладних інженерно-технологічних дисциплін для моделювання та вирішення конкретних природоохоронних задач у виробничій сфері; здійснювати науково-обґрунтовані технічні, технологічні та організаційні заходи щодо запобігання забруднення довкілля; вміти застосовувати основні закономірності безпечних, ресурсоефективних і екологічно дружніх технологій в управлінні природоохоронною діяльністю, в тому числі через системи екологічного керування відповідно міжнародним стандартам.

Форми організації занять.

- Навчальні заняття – лекції.
- Практична підготовка – семінарські заняття.
- Самостійна робота – підготовка до навчальних занять.
- Контрольні заходи – екзаменаційна робота, захист семінарських робіт.

Мета вивчення дисципліни. Формування у майбутніх фахівців умінь та компетенцій для забезпечення застосування теоретичних знань і практичних навичок щодо ефективної організації системи управління в природоохоронній сфері з урахуванням досягнень науково-технічного прогресу та міжнародного досвіду, а також усвідомлення нерозривної єдності успішної професійної діяльності з обов'язковим дотриманням усіх вимог стандартизованих методик і відповідних нормативно-правових документів.

Календарно-тематичний план.

Тематичний план та розподіл обсягу часу з дисципліни
«Організація управління в екологічній діяльності»

Курси, чверті	Тижні (17 тижнів)	Види, тематика навчальних занять, шифри та зміст результатів навчання за дисципліною	Обсяг, години		
			аудит.	самос- тійна	разом
1 курс, 3,4 чверті		Лекції			
	23	1. Вступ. Основи екологічної політики й управління. Управління та види екологічної політики. Стратегічні напрями державної політики й основні заходи з її реалізації	3		
	24	2. Система природоохоронного управління та нагляду. Основні поняття та рівні управління. Органи екологічного управління та нагляду. Громадський контроль та громадські рухи	3		
	25 26	3. Адміністративна структура та розподіл обов'язків в галузі охорони природи та природокористування в Україні. Верховна Рада України та Кабінет Міністрів України в системі органів регулювання в галузі охорони навколишнього середовища й ядерної безпеки. Департаменти екології та природних ресурсів в областях України. Міністерство екології та природних ресурсів України. Державна екологічна інспекція, її функції та обов'язки	6		
	27 28	4. Методологічні основи управління природокористуванням. Види управління в природокористуванні. Основні принципи управління природокористуванням. Методи управління природокористуванням. Організація управління використанням природних ресурсів і надр	6		
	29 30	5. Екологічне управління на підприємствах (установах). Основи екологічного управління на локальному рівні. Система екологічного управління підприємством. Екологічна політика підприємства (установи). Готовність на випадок аварії. Аудити системи екологічного управління. Сертифікація системи екологічного управління	6		
	31	Контрольні заходи	3		
	32 33	6. Міжнародні об'єкти охорони навколишнього природного середовища. Класифікація міжнародних об'єктів охорони навколишнього природного середовища. Основні принципи міжнародного екологічного співробітництва	6		
	34 35	7. Екологічна діяльність міжнародних організацій. Основні міжнародні організації в екологічній галузі. Функції та задачі міжнародних екологічних органів. Міжнародний громадський екологічний рух та екологічні фонди	6		
	36 37	8. Законодавчі та нормативні акти в галузі екологічного менеджменту. Закони України та інші нормативні акти Верховної Ради України. Укази та розпорядження	6		
				109	160

Курси, чверті	Тижні (17 тижнів)	Види, тематика навчальних занять, шифри та зміст результатів навчання за дисципліною	Обсяг, години			
			аудит.	самос- тійна	разом	
		Президента України. Постанови та розпорядження Кабінету Міністрів України. Нормативні акти Міністерств та інших центральних органів виконавчої влади, зареєстровані Міністерством юстиції України				
	38	9. Стандартизація та норми і правила в галузі охорони навколишнього природного середовища. Міжнародні стандарти систем екологічного менеджменту на підприємствах та компаніях ISO 14000. Державні стандарти України з охорони природи	3			
	39	Контрольні заходи	3			
		Семінарські заняття				
	23 24 25	1. Законодавство в галузі охорони природи	3			
	26 27 28	2. Громадські організації та рухи в галузі охорони довкілля	3			
	29 30	3. Міжнародне співробітництво в галузі екології	2			
	31	Контрольні заходи	1			
	32 33	4. Адміністративна реформа управління в сфері охорони природи та раціонального природокористування	2			
	34 35 36	5. Регіональне управління якістю навколишнього середовища	3			
	37 38	6. Міжнародні стандарти систем екологічного менеджменту	2			
	39	Контрольні заходи	1			
	Контроль підсумковий, 4 чверть – іспит		Разом	68	142	210
			Лекції	51	109	160
			Семінарські заняття	17	33	50

Заплановані види навчальної діяльності та методи викладання.

Лекції – ілюстративно-наочне навчання (пояснення, бесіда, мультимедійна презентація).

Семінарські заняття – навчання на базі комп'ютерного класу і лабораторій кафедри екології та технологій захисту навколишнього середовища (захист семінарських робіт).

Самостійна робота (особистісно-орієнтована з елементами дистанційної).

Використовуються лабораторна й інструментальна бази випускової кафедри, а також комп'ютерне та мультимедійне обладнання, дистанційна платформа Moodle.

Результати вивчення дисципліни. Результати освоєння, які плануються:

- знати основи екологічної політики на різних рівнях управління;
- знати основні поняття та рівні управління природоохоронною діяльністю;
- знати стратегічні напрями державної політики в природоохоронній галузі та основні заходи щодо її реалізації;
- вміти застосовувати знання щодо стратегічних напрямів державної політики в екологічній галузі;
- вміти аналізувати екологічну політику на різних рівнях управління;
- вміти обирати оптимальну стратегію проведення громадських слухань з екологічних проблем;
- знати функції та задачі органів екологічного управління та нагляду;
- вміти застосовувати науково-обґрунтовані технічні й організаційні заходи щодо зменшення негативного впливу промисловості на довкілля;
- знати функції екологічного управління на підприємствах;
- знати основні вимоги національного та міжнародного законодавства в галузі управління природоохоронною діяльністю;
- вміти, використовуючи знання законодавчих, нормативно-правових актів, національних і міжнародних стандартів, аналізувати стан системи екологічного менеджменту на підприємствах, в організаціях, установах;
- знати головні функції та засади громадського природоохоронного контролю та нагляду.

Література для вивчення дисципліни

1. Стандарт вищої освіти підготовки бакалавра з спеціальності 183 «Технології захисту навколишнього». СВО-2018. – К.: МОН України, 2018. – 17 с.
2. Екологія і закон: екологічне законодавство України. Книга 1/ Під ред. В.І. Андрейцева. – К.: Юрінком Інтер, 1998. – 700 с.
3. Екологія і закон: екологічне законодавство України. Книга 2/ Під ред. В.І. Андрейцева. – К.: Юрінком Інтер, 1998. – 576 с.
4. Екологічне управління: Підручник/ В.Я. Шевчук, Ю. М. Саталкін, Г.О. Білявський та ін. – К.: Либідь, 2004. – 432 с.
5. Шмандій В.М., Соломич І.О. Управління природоохоронною діяльністю: Навчальний посібник. – К.: Центр навчальної літератури, 2004. – 296 с.

Інформаційні ресурси

1. <http://zakon4.rada.gov.ua> Офіційний сайт Верховної Ради України
2. <http://www.mon.gov.ua> Офіційний сайт Міністерства освіти і науки України.
3. <http://www.menr.gov.ua> Офіційний сайт Міністерства екології та природних ресурсів України.
4. www.irbis-nbuv.gov.ua Наукова періодика України. Бібліотека ім. В. Вернадського
5. <http://www.dsns.gov.ua> Офіційний сайт Державної служби України з надзвичайних ситуацій

Політика виставлення балів.

Виставлення балів ґрунтується на об'єктивних критеріях відповідно до «Положення про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти».

Оцінювання навчальних досягнень студентів НТУ «ДП» здійснюється за рейтинговою (100-бальною) та інституційною шкалами, які також використовуються для конвертації (переведення) оцінок мобільних студентів.

Шкали оцінювання навчальних досягнень студентів

Рейтингова	Інституційна
90...100	відмінно / Excellent
74...89	добре / Good
60...73	задовільно / Satisfactory
0...59	незадовільно / Fail

Кредити навчальної дисципліни зараховуються, якщо студент отримав підсумкову оцінку не менше 60-ти балів. Нижча оцінка вважається академічною заборгованістю, що підлягає ліквідації відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу НТУ «ДП».

Форми оцінювання.

- Поточний контроль – тестування, опитування.
- Оцінювання виконання та захисту семінарських завдань.
- Підсумковий контроль – іспит у письмовій формі.

Питання до іспиту.

Приклади питань до іспиту.

1. Визначення та методи управління.
2. Стратегічні напрями державної політики.
3. Основні заходи щодо забезпечення реалізації державної політики.
4. Об'єкт та функції управління (національного, регіонального і місцевого рівнів).
5. Органи загального та спеціального державного управління. Відомчий нагляд.
6. Громадський контроль та рухи.
7. Концепція національної безпеки України в екологічній сфері.
8. Державне управління в галузі охорони природи.
9. Система органів регулювання в галузі охорони навколишнього середовища та ядерної безпеки.
10. Компетенція виконавчих і розпорядчих органів виконавчої влади.
11. Міністерство екології та природних ресурсів України.
12. Структура Міністерства екології та природних ресурсів України, в областях.
13. Державне управління екології та природних ресурсів в областях.
14. Система управління природокористуванням.
15. Міжнародні об'єкти охорони навколишнього природного середовища.
16. Основні принципи міжнародного екологічного співробітництва.
17. Екологічна діяльність міжнародних організацій та міжнародні екологічні фонди.
18. Закони України та інші нормативні акти Верховної Ради України.
19. Постанови та розпорядження Кабінету Міністрів України.
20. Нормативні акти Міністерств та інших центральних органів виконавчої влади, зареєстровані Міністерством юстиції України.
21. Міжнародні стандарти систем екологічного менеджменту на підприємствах та компаніях ISO 14000.
22. Державні стандарти України з охорони природи.